

Ebre

Memòria Històrica

El 75% dels artefactes bèl·lics anul·lats, ubicats a la Terra Alta i la Ribera d'Ebre

Mossos desactiva 1.660 artefactes des de 2012 a la província de Tarragona, la majoria procedents de la Guerra Civil

JORDI CABRÉ
TARRAGONA

L'àrea dels Tedax dels Mossos d'Esquadra han desactivat o neutralitzat en els darrers 12 anys un total de 1.660 artefactes de conflictes bèl·lics a les comarques de Tarragona: des de les Guerres de Successió dels segles XVII-XVIII, a la Guerra Civil Espanyola, passant per la invasió napoleònica o Guerra del Francès i les Carlinades. Aquesta xifra d'artefactes i distribuïda per comarques es desprèn d'un mapa elaborat per aquesta àrea especialitzada dels Mossos on es recullen totes les intervencions realitzades (de 2012 fins a aquest mes de gener) relacionades amb la troballa d'artefactes provinents de conflictes bèl·lics històrics arreu del territori català.

Dels 1.660 artefactes desactivats i documentats pels Mossos (no s'inclouen els que ha neutralitzat la Guàrdia Civil a la província de Tarragona, on també té competències en aquesta matèria), les comarques de Terres de l'Ebre són les que més en tenen i estan relacionats amb la Guerra Civil.

Un total de 1.350 bombes (81,3% del total de la província), projectils i granades, en la seva majoria, es localitzen en les quatre comarques ebrenques sent la Ribera d'Ebre i la Terra Alta on més s'han documentat amb un total de 1.236 (3 de cada quatre bombes estan localitzades en

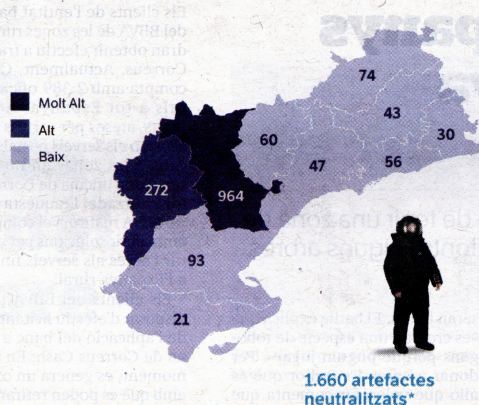
Els projectils d'artilleria i les granades de mà són els que més predominen en aquest inventari

aquestes dues comarques de l'interior de les Terres de l'Ebre).

A nivell de Catalunya, aquest mapa que s'ha presentat avui a Barcelona contempla 8.273 artefactes explosius bèl·lics recollits durant els darrers 12 anys. La part proporcional documentada a la demarcació seria el 5% del to-

Les intervencions dels Tedax a Tarragona

Distribució comarcal dels artefactes desactivats per Mossos

* La xifra no concorda amb la base a Salou perquè hi ha actuacions on intervenen efectius d'altres bases

Tipologia d'artefactes anul·lats des de Salou, la seu provincial dels Tedax

	Tarragona	Total Catalunya
Projectils d'artilleria	273	2.081
Bombes d'aviació	9	100
Granades de mà	243	2.010
Granades de morter	543	3.491
Granades de fusell	7	26
Espoletes	12	237
Bombardes	2	17
Coets	1	189
Mina		6
TOTAL UXO	1.090	8.273

FONT: MOSSOS D'ESQUADRA

tal de Catalunya. La tipologia d'armament neutralitzat de conflictes bèl·lics són projectils d'artilleria, bombes d'aviació, granades de mà, de morter, granades de fusell, espoletes, bombardes, coets i 6 mines. Els projectils i les granades de mà són les que més predominen en aquest llistat.

Durant aquest període els Tedax també ha destruït 6.923 artefactes explosius. S'han detonat de forma controlada 1.595 projectils d'artilleria, 82 bombes d'aviació, 1.553 granades de mà, 3.242 granades de morter, 12 granades de fusell, 223 espoletes, 184 coets, 12 bombardes i 4 mines en tot l'àmbit de Catalunya.

El camió del Riu i l'excavació

Entre el 6 i el 10 de juliol de 2015 i en el context de la recerca d'una persona desapareguda al riu Ebre, a l'altura de Benissanet i Miravet (a la Ribera d'Ebre), els Bombers de la Generalitat i el Tedax van localitzar 436 artefactes correspo-

nents a la Batalla de l'Ebre en el que ha esdevingut la troballa més important dels Mossos en l'àmbit subaquàtic.

Alguns dels projectils detectats

corresponien als que van ser llençats per l'aviació alemanya i italiana durant el 1938. Segons va explicar el sergent Gustau Aparisi, aquests artefactes els porta-

va un camió que va acabar al fons del riu. El vehicle ja no es va trobar, però sí la càrrega que portava.

L'altre exemple d'aquest treball de documentació tècnica de Mossos es situa a la Poble de Masaluca. El 29 d'octubre de 2021 durant l'excavació d'una fossa on es van trobar les restes humanes d'un soldat caigut durant la Guerra Civil espanyola s'havien localitzat diversos artefactes. Concretament, 35 cartutxos de fusell i 3 granades de mà.

Memòria Històrica

La iniciativa de dibuixar aquest mapa relacionat amb els artefactes de conflictes bèl·lics a Catalunya, va explicar el sergent dels Mossos d'Esquadra a la roda de premsa va en la línia del compromís decidit dels Mossos d'Esquadra per treballar i col·laborar en la recuperació i preservació de la memòria històrica al territori català.

L'àrea del Tedax va néixer l'any 1980 quan el president de la Generalitat, Josep Tarradellas, va sol·licitar al Ministeri de l'Interior que un grup de Mossos d'Esquadra fossin instruits en les tècniques per afrontar amb garanties la desactivació d'artefactes explosius mitjançant el pertinent curs a càrrec dels especialistes de la Policia Nacional.

Uns anys després i coincidint amb els Jocs Olímpics de Barcelona 1992 l'àrea va veure incrementada la seva plantilla així com els seus recursos tècnics i de material amb l'adquisició de diversos robots i vehicles.

L'any 2006 l'Àrea va incorporar l'especialitat Nuclear Radiològica Biològica Químic (NRBQ) amb la incorporació dels primers vestits de protecció química, detectors químics, biològics i radiològics. Actualment, l'àrea compta amb 57 agents i té seus a Sabadell, Barcelona, Girona, Lleida, Salou i l'Aeroport de Barcelona-El Prat.